

บทที่ ๒
วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

วิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ เป็นรายงานการวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับสูง ซึ่งนิสิตนักศึกษากระทำระหว่างการศึกษาเพื่อทำปริญญา^๑ ดังนั้นสถาบันการศึกษาบางแห่งและหนังสือหรือตำราบางเล่มจึงใช้คำว่า วิทยานิพนธ์ การเขียนวิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะฝึกฝนให้นักศึกษารู้จักวิธีการค้นคว้าอย่างมีเหตุผล และมีระเบียบ ส่งเสริมให้สามารถใช้ภาษาอย่างรัดกุมและถูกต้องในการเสนอข้อเท็จจริงจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่ตนทำขึ้นมา^๒ ฉะนั้นในการทำวิทยานิพนธ์ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียด ลึกซึ้ง และรอบคอบ โดยใช้ความรู้เฉพาะแขนงวิชาศึกษาปัญหาและข้อเท็จจริงต่าง ๆ และจะต้องเสนอรายงานที่เป็นข้อเท็จจริงจากการศึกษาวิจัย อันประกอบด้วยความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะที่เป็นของผู้ศึกษาวิจัย เองอีกด้วย

วิทยานิพนธ์มีลักษณะแตกต่างจากการเขียนบทความ หรือรายงานทั่วไปทั้งในวิธีการ เสนอเรื่องการลำดับเนื้อความ และสำนวนโวหาร ซึ่งสุวิทย์ อารีกุล^๓ กล่าวถึงลักษณะสำคัญของวิทยานิพนธ์ ว่าควรประกอบด้วยลักษณะดังนี้

๑. เป็นเครื่องมือทางการศึกษา ซึ่งใช้วัดการเตรียมพร้อมสำหรับงานอาชีพในอนาคตของนักศึกษา ไม่ใช่เป็นการวัดการกระทำระหว่างที่ศึกษาอยู่ ฉะนั้นวิทยานิพนธ์ที่ดีควรเขียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันและถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ ไม่ใช่เขียนรายละเอียดทุกอย่างของงานที่ทำลงไป

^๑ เอนก เขียรถาวร , แนวทางค้นคว้าเพื่อทำวิจัย และ เขียนวิทยานิพนธ์ บทความ
หรือรายงานประจำภาค (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, ๒๕๑๕), หน้า ๔๐.

^๒ สุวิทย์ อารีกุล , หลักการวิจัยและการเสนอผลงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์ , ๒๕๒๑) หน้า ๑๔๔.

^๓ Ibid. , หน้า ๑๔๕.

๒. มีสมมุติฐานหรือข้อเสนอที่สามารถใช้ เป็น เครื่องกำหนดแนวโน้มในการศึกษาค้นคว้า โดยบอกให้ผู้อ่านทราบแน่ชัดถึงสมมุติฐานที่ตั้งขึ้นมา

๓. มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูล ข่าวสาร และการทดลองมาแสดง เพื่อพิสูจน์สมมุติฐานหรือ ข้อเสนอโดยผ่านการวิเคราะห์อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

๔. มีลักษณะ เป็นการค้นคว้าทางวิชาการที่สามารถ เผยแพร่ เป็นความรู้แก่คนอื่น ๆ ได้มีการศึกษาให้กระจำงแจ้งยิ่งขึ้น

๕. เป็นผลงานของคน ๆ เดียว ฉะนั้นนักศึกษาต้องมีความสามารถที่จะตั้งปัญหา เลือกวิธีที่เหมาะสมสำหรับแก้ปัญหา นี้ แสดงผลการทดลองและสรุปออกมาได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการฝึกฝนในการ เขียนผลงานทางวิทยานิพนธ์สำหรับตีพิมพ์ต่อไป

จากลักษณะสำคัญของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า วิทยานิพนธ์เป็นผลงานของนิสิต นักศึกษาคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะ ซึ่งจะเริ่มจากการกำหนดปัญหา ทำการศึกษาวิจัยตามวิธีการทาง วิทยาศาสตร์ และเขียน เสนอรายงานซึ่งเป็นผลจากการศึกษาวิจัยนั้น

ส่วนรายงาน (report) และภาคินิพนธ์ (term paper) หมายถึง ความเรียง ทางวิชาการซึ่งนิสิตนักศึกษา เรียบ เรียง เสนอต่ออาจารย์ผู้สอน เพื่อเป็นส่วนประกอบของ วิชาใดวิชาหนึ่ง ตามหลักสูตรของแต่ละสถาบัน ผลงานที่นำ เสนอเป็นรายงานหรือภาคินิพนธ์นั้น เป็นผลจากการศึกษา ค้นคว้าหรือวิจัย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการอ่านหนังสือหรือเอกสารสำคัญต่าง ๆ จากการ สัมภาษณ์บุคคลผู้เกี่ยวข้อง จากการสังเกตพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตหรือปรากฏการณ์ในธรรมชาติ จากการทดลองในห้องปฏิบัติการ จากการสำรวจ หรือวิธีการที่ใช้ในการวิจัยต่าง ๆ หรือ อาจใช้ วิธีการต่างๆ ร่วมกันเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง แต่ส่วนมากแล้วการ เรียบ เรียงรายงานและ ภาคินิพนธ์มักใช้วิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูล หรือข้อเท็จจริงจากหนังสือหรือเอกสารสำคัญต่างๆ มากกว่าวิธีอื่น ๆ^๑

^๑ มิ่งกร ชัยชนะคารา , การเรียบเรียงรายงานและภาคินิพนธ์ (กรุงเทพมหานคร : แผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๑๓) , หน้า ๕.

สำหรับข้อแตกต่างระหว่างการค้นคว้าทั่วไปกับภาคนิพนธ์และวิทยานิพนธ์นั้น
 เอนก เขียรถาวร^๑ ได้ให้รายละเอียดไว้ดังนี้

๑. หัวข้อเรื่อง ปกติหัวข้อเรื่องที่จะเขียนเป็นภาคนิพนธ์ หรือรายงาน อาจารย์ผู้สอน เป็นผู้กำหนดให้โดยตรง อาจเจาะจงให้เป็น เรื่องนั้น เรื่องนี้โดยเฉพาะ หรือยกหัวข้อ เรื่องหลาย ๆ เรื่องมาให้เลือก แต่ในการเขียนวิทยานิพนธ์ทางมหาวิทยาลัยมักมีระเบียบบังคับให้เขียนเรื่องใน ลักษณะวิชาที่เรียนอยู่ เช่น ให้เขียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคลัง ซึ่งผู้เขียนอาจจะเขียน เรื่อง เงินกู้ เรื่อง ภาษีอากร เรื่อง การทำงบประมาณ ฯลฯ ตามแต่ความสนใจของแต่ละคน

๒. ขอบเขตของเนื้อเรื่อง การเขียนภาคนิพนธ์ส่วนมากมีขอบเขตแคบกว่าการเขียน วิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่ใช้ค้นคว้าจากหนังสือเอกสารในห้องสมุด ไม่ค่อยใช้วิธีสังเกต- การณ์ การสัมภาษณ์ หรือแบบสอบถามตามวิธีการวิจัยสนาม (Field Study) หรือวิธีการทดลอง ในห้องปฏิบัติการ

๓. รูปแบบ (Format) การเขียนภาคนิพนธ์และรายงานมักไม่เคร่งครัดในเรื่องรูปแบบ ตามระเบียบแบบแผนมากนัก มักกระทำเท่าที่จำเป็นตามลักษณะของเรื่องที่จะค้นคว้ามากกว่า การเขียนภาคนิพนธ์บางเรื่องอาจตัดส่วนที่เป็นรูปแบบลงได้บ้าง โดยทำให้เป็นแบบที่ง่ายขึ้นและไม่มี พิธีการมากเกินไป แต่ในการเขียนวิทยานิพนธ์จำเป็นจะต้องคำนึงตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด ไว้เสมอ

จึงจะเห็นได้ชัดเจนว่า วิทยานิพนธ์เป็นรายงานที่แตกต่างจากรายงานการค้นคว้าทั่ว ๆ ไป นับตั้งแต่การกำหนดหัวข้อเรื่อง วิธีการศึกษา การเสนอรายงาน ตลอดจนรูปแบบของการเสนอรายงาน การเขียนวิทยานิพนธ์และส่วนประกอบของวิทยานิพนธ์

การเขียนรายงานการวิจัย โดยทั่วไปนิยมเขียนกัน ๒ ลักษณะ คือ เขียนเป็นรายงาน การวิจัยแบบสั้น กับเขียนเป็นรายงานการวิจัยแบบยาว รายงานการวิจัยทั้งแบบสั้นและแบบยาว จะมีส่วนประกอบและเนื้อหาสาระที่ปรากฏตามขั้นตอนของการวิจัยเหมือนกัน เพียงแต่รูปแบบ (Format)

^๑ เอนก เขียรถาวร , แนวทางค้นคว้าเพื่อทำวิจัย และเขียนวิทยานิพนธ์ บทความ หรือรายงานประจำภาค (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, ๒๕๑๕) , หน้า ๔๐-๔๑.

และความละเอียดของเนื้อหาแต่ละขั้นตอนในรายงานการวิจัยแตกต่างกันเท่านั้น * ส่วนการเขียนวิทยานิพนธ์นั้น ทุกสถาบันการศึกษาจะกำหนดให้นิสิตนักศึกษา เขียน เป็นรายงานการวิจัยแบบยาวทั้งสิ้น บุญธรรม กิจปรีดาภิรุต^๒ แบ่งส่วนประกอบของรายงานการวิจัยแบบยาว ออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้คือ

ก. ส่วนนำ ประกอบด้วย

๑. ปกนอก
๒. หน้าชื่อเรื่องหรือหน้าปกใน
๓. หน้าอนุมัติ (approval sheet)
๔. บทคัดย่อ
๕. คำนำและ/หรือกิตติกรรมประกาศ (acknowledgement)
๖. สารบัญ
๗. บัญชีตาราง (list of tables)
๘. บัญชีภาพประกอบ (list of figures)

ข. ส่วนเนื้อเรื่องประกอบด้วย

๑. บทนำ (Introduction) ควรจะกล่าวถึง
 - ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ทำวิจัย
 - วัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - ปัญหาที่ต้องการตอบในการวิจัย
 - สมมติฐานในการวิจัย
 - ขอบเขตของการวิจัย
 - ข้อตกลงเบื้องต้น (basic assumption)
 - ความจำกัดของการวิจัย
 - คำนิยามศัพท์เฉพาะ (definition of terms)
 - เอกสารที่เกี่ยวข้อง

^๑บุญธรรม กิจปรีดาภิรุต , การเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์, พิมพ์ครั้งที่ ๒. (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๒) , หน้า ๒.

^๒Ibid., หน้า ๕-๗.

๒. วิธีดำเนินการวิจัย ควรจะกล่าวถึง

- แหล่งข้อมูล
- วิธีการรวบรวมข้อมูล
- วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล

๓. ผลการวิจัย จะเป็นการ

- เสนอหลักฐานและข้อมูล ตลอดจนการแปลความหมายของผลที่วิเคราะห์แล้ว
- วิเคราะห์ความสำคัญของผลการศึกษาริวิจัย หรือเป็นการใช้ผลการศึกษาริวิจัยนั้น
- เสนอข้อยุติ

๔. อภิปรายและสรุป ควรจะกล่าวถึง

- การดำเนินการวิจัยตั้งแต่ต้นจนจบ
- ผลการวิจัยได้ข้อสรุป (generalization) และข้อยุติ (conclusion) อย่างไร
- เสนอแนะและอภิปรายผลการวิจัย โดยนำผลการวิจัยต่างๆ ที่ได้มาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันและเปรียบเทียบผลนั้นกับผลการวิจัยในอดีต รวมทั้งเปรียบเทียบทฤษฎีต่าง ๆ ว่า ทำไม่จึงสอดคล้องหรือขัดกัน

ค. ส่วนอ้างอิง ประกอบด้วย

๑. เชิงอรรถ
๒. บรรณานุกรม
๓. ภาคผนวก
๔. ดัชนี (index)
๕. ประวัติผู้ทำวิจัย

รายละเอียดต่างๆ ของแต่ละส่วนที่จำแนกออกไปนี้ มิได้หมายความว่า การเขียนรายงานการวิจัยทุกเรื่องหรือทุกครั้ง จะต้องมีส่วนประกอบในรายละเอียดครบ เหมือนกับตัวอย่างที่ยกมานี้ ผู้ทำวิจัยอาจจะตัดบางหัวข้อออกไปบ้างก็ได้ แล้วแต่ความจำเป็น และความเหมาะสมของรายงาน

การเขียนชีวประวัติผู้ทำวิจัยแต่ละเรื่อง เป็นสำคัญ

สำหรับการเขียนวิทยานิพนธ์ของนิสิตมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น บัณฑิตวิทยาลัย^๑ ได้แบ่งส่วนประกอบของวิทยานิพนธ์ ออกเป็น ๔ ส่วน คือ

๑. ส่วนนำ

ส่วนนี้รวมทั้งตั้งแต่ปกไปจนถึงส่วนเนื้อความ ซึ่งประกอบด้วยปกนอก ปกใน หน้าอนุมัติ หน้าบทคัดย่อ กิตติกรรมประกาศ และสารบัญ

๒. ส่วนเนื้อความ แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

บทนำ กล่าวถึงความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยโดยย่อ การสำรวจการวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือทฤษฎีและแนวความคิดที่จะนำมาใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และแผนกริชาอื่นๆ

ตัวเรื่อง เนื้อหาของตัวเรื่องวิทยานิพนธ์จะแบ่ง เป็นกึ่งบทก็ได้ตามความจำเป็น ขึ้นตอนโดยละเอียดของส่วนตัวเรื่อง ควรจะได้ดำเนินการตามแบบแผนของวิธีการวิจัยที่เป็นที่ยอมรับในแต่ละสาขาที่เกี่ยวข้อง

ข้อสรุปและ/หรือข้อเสนอแนะ เป็นตอนซึ่งสรุปเรื่องราวในวิทยานิพนธ์ทั้งหมด พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการวิจัยในขั้นต่อไป ตลอดจนประโยชน์ในทางประยุกต์ของผลวิจัยที่ได้

๓. ส่วนอ้างอิง

ส่วนนี้จะประกอบด้วยเอกสารอ้างอิง (References) และบรรณานุกรม (Bibliography) ซึ่งจะปรากฏอยู่ต่อจากตัวเรื่อง

๔. ภาคผนวก

เป็นส่วนประกอบที่เพิ่มเข้ามาเพื่อจะช่วยให้เข้าใจเรื่องราวของวิทยานิพนธ์ได้ดีขึ้น หรือเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นนอกเหนือไปจากตัวเนื้อเรื่อง

^๑จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย, คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์ (กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๒๑), หน้า ๑-๔.

๕. ประวัติผู้เขียน

ในหน้านี้ให้บอกประวัติของผู้เขียนวิทยานิพนธ์ โดยระบุถึงชื่อ นามสกุล วัน เดือน ปี และสถานที่เกิด วุฒิกำรศึกษาดั้งแต่ชั้นปริญญาบัณฑิต สถานศึกษาและปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา รวมถึงตำแหน่งและสถานที่ทำงานของผู้เขียน (ถ้ามี)

เมื่อพิจารณาถึงส่วนประกอบของรายงานการวิจัยแบบยาว และส่วนประกอบของวิทยานิพนธ์ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่ามีส่วนประกอบของการ เสนอรายงานคล้ายคลึงกัน ดังนั้นในการเขียนวิทยานิพนธ์ นิสิตนักศึกษาควรจะได้คำนึงถึงส่วนประกอบของการ เสนอรายงานดังกล่าว ควบคู่ไปกับแบบที่สถาบันการศึกษาเหล่านั้นได้กำหนดไว้

การประเมินรายงานการวิจัยและการประเมินวิทยานิพนธ์

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า วิทยานิพนธ์เป็นรายงานการวิจัยแบบหนึ่ง ดังนั้นในการที่จะประเมินคุณภาพวิทยานิพนธ์ จึงควรพิจารณาถึงการประเมินงานวิจัยโดยทั่วไปด้วย ทั้งนี้เพราะ การประเมินงานวิจัยที่เสนอรายงานในรูปแบบใดก็ตาม ควรจะได้มีหลักเกณฑ์เป็นอย่างเดียวกัน แต่ก่อนที่จะกล่าวถึงการประเมินคุณภาพงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์นั้น ควรจะได้พิจารณาถึงคุณลักษณะของการวิจัยที่ดีเสียก่อน

อนันต์ ศรีโสภา^๑ กล่าวถึงการวิจัยที่ดีว่า ควรมีคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้

๑. การวิจัยต้องมีความเที่ยงตรงภายใน (internal validity) และมีความเที่ยงภายนอก (external validity)

การวิจัยที่มีความเที่ยงตรงภายในนั้น หมายความว่า ผลการวิจัยที่ค้นพบนั้น เป็นผลอันเกิดจากการทดสอบและการวิเคราะห์หัวแปรต่างๆ ของปัญหานั้นโดยตรง มิได้เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไม่มีระบบกับเรื่องที่จะศึกษานี้แต่อย่างใด

ส่วนการวิจัยที่มีความเที่ยงตรงภายนอกนั้น หมายความว่า ผลการวิจัยที่ค้นคว้านั้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสภาพการณ์ที่คล้ายกันหรือเหมือนกันได้อย่างเที่ยงตรง

^๑อนันต์ ศรีโสภา , หลักการวิจัยเบื้องต้น (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๓๑) , หน้า ๑๖-๑๘ .

๒. การวิจัยต้อง เกี่ยวข้องกับการ เก็บรวบรวมข้อมูลใหม่สำหรับจุดมุ่งหมายใหม่
๓. การวิจัยต้อง เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาโดยตรง
๔. การวิจัยต้อง เป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นอย่างมีระบบและมีเหตุมีผลในการวิเคราะห์ข้อมูล
๕. การวิจัยมักจะ เน้น เกี่ยวกับการพัฒนาทฤษฎีที่เชื่อถือได้ หรือเน้น เกี่ยวกับการค้นพบ

หลักเกณฑ์ต่าง ๆ

๖. การวิจัยต้องการนักวิจัยที่มีความรู้ความสามารถในปัญหาที่จะทำ โดยเฉพาะ
๗. การวิจัยที่ดีจะต้องมีเครื่องมือและวิธีการในการ เก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้
๘. การวิจัย เป็นขบวนการที่มี เหตุผลและเป็น ประณีต
๙. การวิจัย เป็นขบวนการที่จะต้องกระทำอย่างระมัดระวัง ไม่รีบร้อน
๑๐. การวิจัยที่ดีจะต้องมีนักวิจัยที่มีความซื่อสัตย์และมีความกล้าหาญในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนมีความกล้าในการรายงานผลการวิจัย
๑๑. การวิจัยที่ดีจะต้อง ประกอบด้วย การบันทึกข้อมูล และการ เขียนรายงานผลการวิจัย อย่างระมัดระวัง

ดังนั้น การที่เราจะทราบว่ารายงานการวิจัยมีคุณสมบัติที่ดีหรือไม่ ก็จะต้องมีการ ประเมิน งานวิจัย เหล่านั้น ซึ่งมีผู้ให้แนวความคิดในการ ประเมินงานวิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

แวน ดาเลน^๑ (Van Dalen) ได้แบ่งการ ประเมินงานวิจัยออกเป็นหลายด้าน รายละเอียด ดังนี้

๑. ชื่อเรื่องของการวิจัย ให้พิจารณาถึงความกระชับรัด ความชัดเจน ความ เหมาะสม ของการใช้คำ และพิจารณาว่าคำสำคัญในชื่อ เรื่องของการวิจัยนั้น ได้ใช้คำนามและใช้เป็นคำตั้งต้นหรือไม่

1

Van Dalen , Deobold B. and Meyer, William J., Understanding Educational Research (New York : Mc Graw-Hill Co., 1966), p.442-454.

๒. วัสดุขั้นต้น ให้พิจารณาว่าในรายงานนั้นมีชื่อเรื่อง คำอนุมัติ คำนำ หรือกิติกรรม-
ประกาศ สารบัญ รายการตาราง และรายการภาพหรือไม่ และมีรูปแบบ เป็นไปตามที่สถาบันกำหนด
หรือเปล่า ตลอดจนการพิจารณาถึงหัวข้อที่ปรากฏในสารบัญ รายการตารางและรายการภาพ ว่าตรง
กับหัวข้อและหน้าตามที่ปรากฏใน เนื้อเรื่องหรือไม่

๓. การพรรณนาข้อความปัญหา พิจารณาว่า ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ถึงข้อเท็จจริงต่างๆ
อย่างถี่ถ้วนหรือไม่ มีการชี้ให้เห็นความสอดคล้องถึงข้อปัญหา กับข้อเท็จจริง ได้ถูกต้องและชัดเจน เพียงใด
ได้มีการแยกตัวแปรที่สำคัญ และได้ระบุถึงความสัมพันธ์อย่างสม เหตุสมผลและเป็นลำดับที่หรือไม่ และการ
กล่าวถึงข้อความที่เป็นปัญหาได้กล่าวไว้ในตอนแรกของการวิจัยหรือไม่

๔. ขอบเขตและความพอเพียงของปัญหา ให้พิจารณาถึงความสำคัญของปัญหา ว่าอยู่ใน
ขอบเขตความต้องการของสถาบัน หรือวารสารที่จะ เสนอเพียงใด และมีความสำคัญพอเพียงควรแก่
การศึกษาหรือไม่ ตลอดจนปัญหานั้น ๆ มีคุณค่าในการนำผลการวิจัยไปใช้ใน เชิงทฤษฎีและ/หรือ
เชิงปฏิบัติอย่างไร

๕. การทบทวนวรรณกรรม ให้พิจารณาว่ามีความกว้างขวาง และครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา
เพียงใด ผู้วิจัยได้มีการประเมินวรรณกรรมเหล่านั้นในด้านความ เพียงพอของกลุ่มตัวอย่างความถูกต้อง
ของเทคนิควิธี และข้อยุติเพียงใด การทบทวนวรรณกรรมได้นำ เอาข้อมูลและทฤษฎีมาใช้ในการตั้ง
สมมุติฐานอย่างไร

๖. ข้อความเกี่ยวกับข้อตกลง ให้ประเมินถึงความชัดเจน ความถูกต้อง และความสม เหตุ
สมผลของข้อตกลง

006839

๗. สมมุติฐานและผลที่ตามมา ให้พิจารณาว่าสอดคล้องกับข้อเท็จจริงหรือทฤษฎีเพียงใด
มีความสามารถที่จะตรวจสอบได้หรือไม่ ความเหมาะสมของสมมุติฐานกับผลที่ตามมา สมมุติฐานสม เหตุ-
สมผลกับผลที่ตามมาเพียงใด และสมมุติ ฐานช่วยในการทำนายข้อเท็จจริง และความสัมพันธ์ที่ไม่ทราบ
มาก่อนเพียงใด

๘. คำจำกัดความของคำที่ใช้ ให้ประเมินถึงความชัดเจนในการให้คำจำกัดความ
พิจารณาว่าคำจำกัดความได้สร้างในเชิงปฏิบัติการหรือไม่ และมีการหลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์ที่ใช้
เฉพาะกลุ่มเพียงใด

๙. วิธีดำเนินการเข้าถึงปัญหาการวิจัย ให้พิจารณาถึงความเหมาะสมของปริมาณและคุณภาพของข้อมูลที่รวบรวมมา เทคนิควิธี กลุ่มตัวอย่าง ความสามารถของผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ความถูกต้องและความชัดเจนในการอธิบายถึงวิธีการ เทคนิควิธี เครื่องมือ สมมุติฐาน และการเก็บรวบรวมข้อมูล การชี้ให้เห็นจุดอ่อนของการศึกษา รวมทั้งพิจารณาว่า เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้กล่าวไว้ในรายงานหรือไม่

๑๐. หลักในการพิจารณาการวิจัยเชิงบรรยาย ให้ประเมินถึงความเหมาะสมของแบบวิจัย ความระมัดระวังและปราศจากอคติในการเก็บรวบรวมข้อมูล ความถูกต้องในการบันทึกข้อมูล และการจำแนกข้อมูลมีหลักเกณฑ์เหมาะสมเพียงใด

๑๑. หลักในการพิจารณาการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ให้พิจารณาว่าข้อมูลที่สำคัมาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิหรือไม่ มีประจักษ์พยานบุคคลสนับสนุนเพียงใด ตลอดจนให้มีการพิจารณาถึงความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ การตรวจสอบ และการบันทึกข้อมูลเหล่านั้น

๑๒. หลักในการพิจารณาการวิจัยเชิงทดลอง ให้พิจารณาถึงความเหมาะสมและชัดเจนของแบบวิจัย ผู้วิจัยมีการตรวจสอบสิ่งทีอาจมีผลกระทบต่อความตรงภายในและภายนอกของการวิจัยหรือไม่ บทบาทของผู้วิจัยในการควบคุมตัวแปร ความเหมาะสมในการจัดกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบจำนวนและลักษณะของผู้ทดลองที่ต้องการออกจากการทดลอง กลางคืนหรือไม่ ถ้ามีการจัดแบ่งกลุ่มย่อยจะช่วยทำให้ได้ข่าวสารที่สำคัญหรือไม่ และได้มีการกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้เพื่อปฏิเสธสมมุติฐานไว้ก่อนการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลหรือไม่

๑๓. การสุ่มตัวอย่าง ให้พิจารณาถึงความชัดเจนในการระบุประชากร กลุ่มตัวอย่าง เทคนิควิธีในการเลือกหรือสุ่มตัวอย่าง ความมีขนาดพอทีและความเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง

๑๔. เครื่องมือ ให้ประเมินถึงความถูกต้องและความเหมาะสมในการใช้ เครื่องมือคุณภาพของ เครื่องมือ และพิจารณาว่า เครื่องมือมีข้อจำกัดในด้านหนึ่งด้านใดหรือไม่

ส่วนถ้า เครื่องมือ นั้น เป็นแบบสลับถามหรือแบบสัมภาษณ์ ก็ให้พิจารณาในด้าน เนื้อหาของคำถาม การใช้ถ้อยคำในคำถาม ลำดับของคำถาม รูปแบบของคำถาม รูปแบบของการตอบ และการทดสอบ เครื่องมือ

๑๕. การรวบรวมและนำเสนอข้อมูล ให้พิจารณาถึงความเป็นปรนัยและความถูกต้องของข้อมูล ความระมัดระวังในการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูล พิจารณาว่าการจัดแยกข้อมูลและวิธีจัดกระทำข้อมูลมีความเหมาะสมเพียงใด การใช้ภาพเขียน แผนภูมิ แผนผัง กราฟ ตาราง หรือภาพถ่าย มีความชัดเจน ถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือน และผิดข้อเท็จจริงหรือไม่ การเสนอข้อความเป็นไปตามมาตรฐานการใช้ภาษาที่ดี และตามแบบที่สถาบันกำหนดเพียงใด การอภิปรายชัดเจนเพียงใด และการรายงานข้อค้นพบในการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม หรือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ระบุนัยสำคัญเชิงสถิติไว้หรือไม่

๑๖. การวิเคราะห์ข้อมูล ให้พิจารณาว่าการวิเคราะห์ข้อมูลได้กระทำอย่างสมเหตุสมผลเพียงใด การสรุปผลความเห็นมีข้อมูลสนับสนุนหรือไม่ ให้นำผลการวิจัยครั้งนี้สัมพันธ์กับการวิจัยที่มีมาก่อนหรือไม่ ได้มีการอภิปรายถึงตัวแปรที่มีได้ควบคุมที่อาจมีผลต่อการวิจัยเพียงใด และได้มีการอภิปรายถึงจุดอ่อนของข้อมูลอย่างซื่อสัตย์หรือไม่

๑๗. การสรุปย่อและข้อยุติ ให้พิจารณาว่า การสรุปย่อและข้อยุติได้กล่าวอย่างย่อและถูกต้องเพียงใด มีข้อมูลสนับสนุนและเหมาะสมกับข้อมูลที่รวบรวมมาเพียงใด ผู้วิจัยได้เสนอปัญหาที่เกิดขึ้นและควรได้รับการศึกษาซ้ำอีกหรือไม่

๑๘. บรรณานุกรมและภาคผนวก ควรประเมินถึงความเหมาะสม ความถูกต้อง และการจัดลำดับที่ของการเขียนบรรณานุกรม ข้อมูลที่ไม่สำคัญได้ใส่ไว้ในภาคผนวกหรือไม่ และเรื่องในภาคผนวกได้จัดกลุ่ม จัดเป็นตอนภายใต้หัวข้อเรื่องที่เหมาะสมเพียงใด

๑๙. รูปแบบและแนวการเขียนรายงาน ควรพิจารณาถึงความสะอาด เรียบร้อยของการเสนอรายงาน รายงานแบ่งเป็นบทเป็นตอนเหมาะสมเพียงใด ลำดับการเขียนรายงานเป็นไปตามที่สถาบันหรือวารสารกำหนดหรือไม่ และการเสนอรายงานถูกต้องชัดเจน หรือสมบูรณ์เพียงใด

๒๐. บทคัดย่อ รายงานมีบทคัดย่อหรือไม่และได้กระทำตามแบบของสถาบันหรือมาตรฐานของวารสารเพียงใด บทคัดย่อมีเรื่องสำคัญ ปัญหา สมมุติฐาน กระบวนการ ผล และข้อยุติหรือไม่ และจำนวนคำในบทคัดย่ออยู่ภายในขอบเขตที่กำหนดหรือไม่

เลมาน และ เมเริน^๑ (Lehman, I.J. and Mehren) ได้เสนอแบบสำรวจ
รายการสำหรับประเมินงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วยรายการคำถาม ๑๒ ข้อ ดังนี้

๑. ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาและเขียนปัญหาอย่างกระจ่างแจ้งหรือไม่
๒. ปัญหาที่วิจัยมีหลักการหรือทฤษฎีรองรับหรือไม่
๓. ปัญหาที่วิจัยมีความสำคัญเพียงใด
๔. ผู้วิจัยได้ศึกษางานเขียนทางวิชาการที่เกี่ยวข้องหรือไม่ ถ้ามี งานเขียนที่เกี่ยวข้อง
ตรงประเด็นกับ ปัญหาที่วิจัยเพียงใด
๕. สมมุติฐานในการวิจัยมีหรือไม่ ถ้ามี ผู้วิจัยได้เขียนสมมุติฐานอย่างกระจ่างแจ้ง
ชัดเจนเพียงใด
๖. มีการกำหนดคำนิยามปฏิบัติการของสิ่งที่มุ่งจัดเหมาะสมเพียงใด
๗. ผู้วิจัยได้บรรยายถึงวิธีการวิจัยหรือวิธีตอบปัญหาอย่างชัดเจนหรือไม่ ผู้วิจัยได้ศึกษา
จากกลุ่มตัวอย่างประชากรหรือศึกษาจากข้อมูลประชากร ถ้าศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากร
ผู้วิจัยได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างอย่างไร เหมาะสมเพียงใด
๘. แหล่งของความคลาดเคลื่อนอันจะทำให้ผลการวิจัยผิดพลาดมีอะไรบ้าง ผู้วิจัยได้มีวิธี
การควบคุมความคลาดเคลื่อนเหล่านี้หรือไม่
๙. ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูลหรือไม่ ถ้าใช้ ระเบียบวิธีทางสถิติเหล่านั้น
มีความเหมาะสมเพียงใด
๑๐. ผู้วิจัยได้รายงานผลการวิจัยชัดเจนเพียงไร
๑๑. ผู้วิจัยได้ลงข้อสรุปอย่างชัดเจนหรือไม่ ข้อมูลสนับสนุนข้อสรุปหรือไม่ ผู้วิจัยได้สรุป
พาดพิง เกินข้อมูลหรือไม่

¹Lehmann, I.J. and Mehren, Educational Research : Reading
in Focus, (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1971) p.10 อ้างถึง
ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ , การวิจัยเชิงบรรยาย . (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปก
เจริญผล, ๒๕๒๔) หน้า ๗๖.

๑๒. ข้อจำกัดในการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ผู้วิจัยได้เขียนอธิบายไว้อย่างชัดเจนหรือไม่
นอกจากนี้ วอร์ด , ฮอลล์ และชามม์^๑ (Ward , Hall and Schramm)

ยังได้เสนอแนวการประเมินการวิจัยทางการศึกษาที่พิมพ์ออกเผยแพร่ ซึ่งประกอบด้วยรายการประเมิน
๗ ด้าน ดังนี้

๑. ชื่อเรื่อง

๑.๑ ชื่อเรื่องมีความสัมพันธ์กับ ปัญหาที่วิจัย

๒. ปัญหา

๒.๑ ความชัดเจนของปัญหา

๒.๒ ความชัดเจนของสมมุติฐาน

๒.๓ ความสำคัญของปัญหา

๒.๔ ความชัดเจนของข้อตกลงเบื้องต้น

๒.๕ กล่าวถึงข้อจำกัดของการศึกษา

๒.๖ นิยามคำศัพท์ที่สำคัญ

๓. การทบทวนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ ศึกษารายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างครอบคลุม

๓.๒ ทบทวนและเรียบเรียงรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

๓.๓ ศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้องโดยมีการตรวจสอบ และวิพากวิจารณ์

๓.๔ การบันทึกแหล่งของสิ่งที่ได้ค้นพบที่สำคัญ ๆ

๓.๕ ระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหากับการวิจัยที่เคยทำมาแล้วได้อย่างชัดเจน

¹Annie W. Ward, Bruce W. Hall and Charles F. Schramm, "Evaluation of published Educational Research : A National Survey", American Educational Research Journal 12 (Spring 1975) :109-128 .

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

- ๔.๑ อธิบายถึงรูปแบบของการวิจัยได้อย่างชัดเจน
- ๔.๒ รูปแบบของการวิจัยเหมาะสมกับเรื่องที่วิจัย
- ๔.๓ รูปแบบของการวิจัยปราศจากจุดอ่อนจุดหนึ่งจุดใดโดยเฉพาะ
- ๔.๔ มีการอธิบายประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๔.๕ วิธีสุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสม
- ๔.๖ มีการให้รายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บและรวบรวมข้อมูล
- ๔.๗ วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลมีความเหมาะสมกับวิธีการแก้ปัญหา
- ๔.๘ ใช้วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลได้อย่างถูกต้อง
- ๔.๙ มีการทดสอบความเที่ยงและความตรงของกระบวนการเก็บและรวบรวมข้อมูล

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

- ๕.๑ เลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม
- ๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินไปอย่างถูกต้อง
- ๕.๓ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนออย่างแจ่มชัด
- ๕.๔ มีการใช้ตารางและรูปภาพให้เกิดประโยชน์

๖. การสรุปและอภิปรายผล

- ๖.๑ มีการสรุปผลที่ได้ชัดเจน
- ๖.๒ การสรุปได้อาศัยหลักฐานจากการวิเคราะห์ที่เพียงพอ
- ๖.๓ การสรุปเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ศึกษา
- ๖.๔ การสรุปเป็นการสรุปอย่างมีนัยสำคัญ
- ๖.๕ การอ้างอิงมีขอบเขตจำกัดอยู่แต่กลุ่มประชากรของตัวอย่างที่เลือกมา

๗. รูปแบบของการเขียนรายงาน

- ๗.๑ เขียนรายงานการวิจัยได้อย่างละเอียดชัดเจน
- ๗.๒ มีการเรียบเรียงรายงานได้อย่างต่อเนื่องและสมเหตุสมผล
- ๗.๓ การรายงานไม่มีแนวโน้มว่าผู้เขียนมือคด

ส่วนกาญจนา มณีแสง^๑ ได้ให้แนวการประเมินผลงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วยรายการประเมิน

๘ ด้าน ดังนี้

๑. ชื่อเรื่องของการวิจัย
๒. รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยและการใช้ภาษา
๓. การเสนอปัญหา
๔. การศึกษาหาความรู้จากการค้นคว้าวิจัยอื่น ๆ และวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง
๕. ระเบียบวิธีวิจัย
๖. เครื่องมือที่ใช้ในถววิจัย
๗. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย
๘. ข้อค้นพบและข้อสรุป

ในด้านการประเมินวิทยานิพนธ์ สุวรรณ สุวรรณเดโช^๒ เสนอการวินิจฉัยวิทยานิพนธ์

โดยให้พิจารณาสิ่งต่อไปนี้ คือ

๑. ชื่อเรื่อง จะพิจารณาว่าวิทยานิพนธ์นั้นมีชื่อเรื่องตรงตามเนื้อเรื่อง ใช้คำถูกต้อง และมีความกระชับรัดแคไทน เพียงใด
๒. ปัญหาและการเสนอปัญหา มีหลักการในการพิจารณา คือ.
 - ๒.๑ ปัญหาที่นำมาวิเคราะห์ต้องเป็นของใหม่ ไม่เหมือนกับปัญหาของคนอื่นที่ค้นคว้ามาแล้วในลักษณะหนึ่งลักษณะใด ดังนี้
 - ๒.๑.๑ ผิดแผกกันในวิธีการ คือ อาจเป็นเรื่องเดียวกัน แต่ใช้วิธีการค้นคว้าแตกต่างกัน

^๑กาญจนา มณีแสง , หลักการวิจัยเบื้องต้นทางพฤกษศาสตร์และสังคมศาสตร์
กรุงเทพมหานคร : อเนศวรการพิมพ์ , ๒๕๒๒) หน้า ๑๗๑.

^๒สุวรรณ สุวรรณเดโช , หลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์ แนวการเขียนวิทยานิพนธ์
รายงานทางวิชาการ และรายงานประจำภาค (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
๒๕๑๘) , หน้า ๒๐๔-๒๑๐.

๒.๑.๒ ผิดแผกกันในฐานะ ปัญหาบางชนิดมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสภาพทางวัฒนธรรมและ เศรษฐกิจของสังคม ปัญหา เช่นนี้แม้ว่าจะได้เคยมีผู้วิจัยไว้แล้วในสังคมหนึ่งก็อาจนำมาวิจัยในอีกสังคมหนึ่งได้โดยใช้วิธีการอย่างเดียวกัน หากว่าสภาพสังคมนั้น ไม่เหมือนกัน

๒.๑.๓ ผิดแผกกันในตัวปัญหาเอง คือยังไม่มีผู้ใดค้นคว้า เรื่องนั้นมาก่อน หรือ อาจจะเป็น เรื่องเดียวกัน แต่ยังมีบางแง่มุมที่ผู้ค้นคว้า เดิมยังมิได้คำนึงถึง

๒.๒ การเสนอปัญหา จะพิจารณาว่า การเสนอปัญหาจะต้องแจ่มแจ้งชัดเจนจำเพาะเจาะจงและรัดกุมหรือไม่ มีการแยกออกเป็นหัวข้อย่อย ครอบคลุมความจำเป็นและ เรียงลำดับความสำคัญ จำกัควงว่าจะวิจัยอะไร ไม่วิจัยอะไร ในเรื่องที่วิจัยบ่งให้ชัดว่าอะไรบ้างที่วิจัยได้ และอะไรบ้างที่วิจัยไม่ได้ นอกจากนี้ ยังพิจารณาถึงว่า ผู้วิจัยได้กล่าวถึงการวิจัยซึ่งได้กระทำมาแล้วในเรื่องนี้หรือที่สัมพันธ์กับเรื่องที่วิจัยอย่าง เพียงพอก่อนที่จะดำเนินงานต่อไปหรือไม่ มีการระบุข้อตกลงเบื้องต้น (Basic Assumption) ไว้ชัดเจน รวมถึงการอธิบายศัพท์เฉพาะที่จำเป็นจะต้องใช้ในวิทยานิพนธ์

๓. วิธีการวิจัย จะพิจารณาถึงว่า วิธีการวิจัยนั้น เหมาะสม เพียงพอและรัดกุมดีแล้วรวมถึงพิจารณาว่าผู้วิจัยได้ระบุเหตุที่เลือกใช้วิธีวิจัยนั้นไว้โดยชัดเจน และอธิบายถึงวิธีวิจัยที่นำมาใช้โดยละเอียดหรือไม่ด้วย

๔. การรวบรวมและการจัดทำกับข้อมูล จะพิจารณาว่ามีหลักเพียงพอหรือไม่ในเรื่องต่อไปนี้

๔.๑ ข้อมูลเหมาะสมและ เพียงพอกับการวิจัยปัญหา

๔.๒ ข้อมูลเที่ยงตรง เป็นที่เชื่อถือได้ และเป็นสิ่งที่นำมาดำเนินการต่อไปได้.

๔.๓ ได้แสดงที่มาและสภาพของข้อมูลไว้ชัดเจน

๔.๔ ได้สำรวจที่มาของข้อมูลทุก กระแสแล้ว

๔.๕ ได้แสดงวิธีรวบรวมข้อมูลไว้ชัดเจนว่าทำอย่างไร ได้ใช้ความระมัดระวังอย่างไร และได้ใช้วิธีการที่ถูกต้องอย่างไร

๔.๖ ตัวอย่างหรือประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนมากพอ และเหมาะสมตามหลักสถิติและการวิจัย

๔.๗ เครื่องมือที่ใช้เป็นที่เชื่อถือได้ ใช้วิธีการทางสถิติที่ถูกต้องและได้ผล

๔.๘ ได้แสดงให้เห็นว่า การรวบรวมและการจัดทำกับข้อมูล เป็นหลักใหญ่ในการ

วิจัยปัญหานั้น

๕. ข้อยุติ มีวิธีการพิจารณาดังนี้

- ๕.๑ ข้อยุติที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเท็จจริงต่างๆ นั้น ได้ประมวลมาไว้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง
- ๕.๒ ข้อยุติทั้งหลายแสดงให้เห็นแล้วว่า ได้อาศัยข้อมูลที่ระบุไว้ในวิทยานิพนธ์เป็นเกณฑ์
- ๕.๓ ข้อยุติจะต้องไม่ละทิ้งข้อมูลที่สำคัญ ๆ ทั่วๆ ไป
- ๕.๔ ข้อยุติต้องไม่เป็นความคิดเห็นของนิสิตผู้เขียนเอง หรือของบุคคลอื่น แต่จะต้องเป็นผลมาจากการวิจัยโดยแท้
- ๕.๕ ข้อยุติชัดเจน และรัดกุม
- ๕.๖ ข้อยุติได้ตอบปัญหาหรือประเด็นต่างๆ ที่ระบุไว้ในวิทยานิพนธ์แล้วเป็นอย่างดี
- ๕.๗ ข้อเสนอแนะหรือการอภิปรายผลการวิจัย (ถ้ามี) ต้องอาศัยข้อยุติเป็นหลัก

๖. การจัดรูปแบบของวิทยานิพนธ์ มีหลักในการพิจารณา คือ

- ๖.๑ วิทยานิพนธ์แบ่งออกเป็นบทเป็นตอนอย่างเหมาะสม
- ๖.๒ แต่ละบทแต่ละตอนมีหัวข้อที่เหมาะสม
- ๖.๓ การลำดับเรื่องดีแล้ว

๗. ลักษณะทั่วไปของวิทยานิพนธ์ มีหลักในการพิจารณา คือ จะต้องแสดงได้ว่าผู้เขียนมีความรู้เพียงพอในเรื่องที่เขียน วางใจเป็นกลางไม่เอาตนเป็นที่ตั้งและปฏิบัติตามวิธีวิทยาศาสตร์ และเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว วิทยานิพนธ์นั้นมีคุณภาพดี ใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารถูกต้อง เรียบร้อยรัดกุม และเรื่องที่วิจัยนั้นเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานด้านการศึกษาและวิทยาการแขนงที่เกี่ยวข้อง การศึกษาและงานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ สมาคมการวิจัยทางการศึกษาของสหรัฐอเมริกา^๑ (The American Educational Research Association) ได้จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลงาน

¹Edwin Wandt, A Cross-Section of Educational Research, (New York : David McKay Co., 1958). อ้างถึงใน ชูระวี ชัยกิจไทย "การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาในประเทศไทย", (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓), หน้า ๒๐-๒๓.

วิจัยซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อพิจารณาประเมินคุณภาพงานวิจัยที่พิมพ์ในวารสารต่างๆ และวิเคราะห์
ข้อบกพร่องที่สำคัญของงานวิจัยเหล่านั้น

ในการพิจารณาคุณภาพงานวิจัย คณะกรรมการประเมินผลงานวิจัยจึงได้กำหนดเกณฑ์
การประเมินผล เพื่อพิจารณาลักษณะของงานวิจัยไว้ ๒๕ ประการ ดังนี้คือ

๑. ความชัดเจนของปัญหาหรือหัวข้อเรื่อง
๒. ความชัดเจนของสมมุติฐาน
๓. ความสำคัญของปัญหา
๔. ความชัดเจนของข้อตกลงเบื้องต้น
๕. การอธิบายถึงขอบเขตของการศึกษา
๖. การให้คำจำกัดความของ เทอมที่สำคัญ
๗. การอธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา พร้อมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อย่างชัดเจน

๘. การอธิบายถึงวิธีดำเนินการวิจัยอย่างชัดเจน
๙. แบบการวิจัยไม่มีข้อบกพร่องที่ร้ายแรง
๑๐. การวิจัยนั้นช่วยในการแก้ปัญหาหรือข้อสงสัย
๑๑. การอธิบายถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
๑๒. ความเหมาะสมของวิธีสุ่มตัวอย่าง
๑๓. การอธิบายถึงวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิจัย
๑๔. ความเหมาะสมของวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีวิจัย
๑๕. ความถูกต้องของวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีวิจัย
๑๖. ความแม่นยำและความเชื่อมั่นของหลักฐานที่รวบรวม
๑๗. การเลือกสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสม
๑๘. การใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลอย่างถูกต้อง
๑๙. การแสดงผลของการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างชัดเจน
๒๐. การอภิปรายสรุปผลอย่างชัดเจน

๒๑. หลักฐานสนับสนุนผลสรุปและข้อเสนอแนะ
๒๒. ผลสรุปเป็นตัวแทนของประชากรได้
๒๓. การเขียนรายงานชัดเจน
๒๔. การเขียนเรื่องการรายงานอย่างมีเหตุผล
๒๕. การรายงานแสดงถึงความเป็นกลางไม่ลำเอียงหรือขาดทัศนคติทางวิทยาศาสตร์

การประเมินผลในแต่ละรายการได้แบ่งมาตราส่วนการให้คะแนนออกเป็น ๕ ระดับคือ

๕	ดีมาก	เป็นแบบที่ปฏิบัติได้ดี
๔	ดี	มีข้อบกพร่องเล็กน้อย
๓	ปานกลาง	ไม่ดี ไม่เลว
๒	เลว	มีข้อบกพร่องร้ายแรง
๑	ไม่สมบูรณ์	เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี

เพื่อที่จะให้การประเมินผลนั้น เป็นไปอย่างยุติธรรม จึงได้กำหนดหลักการประเมินผลงานวิจัยไว้ดังนี้ คือ

๑. อ่านงานวิจัยและศึกษาปัญหา วิธีรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผล พิจารณาว่าข้อมูลเกี่ยวข้องกับปัญหาที่กล่าวหรือไม่ ผลสรุปเกี่ยวข้องกับหลักฐานที่แสดงไว้หรือไม่

๒. พิจารณาวิธีรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดูว่ามีรายละเอียดเพียงพอหรือไม่ สำหรับการตัดสินคุณภาพงานวิจัยที่กำหนดไว้ เช่น

- ๒.๑ ได้อธิบายถึงประชากรที่ใช้ศึกษาอย่างละเอียดเพียงพอหรือไม่
- ๒.๒ ใช้กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่างเหมาะสมหรือไม่
- ๒.๓ อธิบายวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ เก็บรวบรวมข้อมูลชัดเจนหรือไม่
- ๒.๔ อธิบายถึงวิธีวิเคราะห์ข้อมูลละเอียดชัดเจนเพียงใด

๒.๕ มีการอธิบายถึงการควบคุมตัวแปร เพื่อช่วยให้เกิดความสมบูรณ์ของผลการวิจัยมากนักน้อยเพียงใด

- ๒.๖ แสดงผลการวิเคราะห์ชัดเจนหรือไม่

๓. พิจารณาผลสรุปทุกครั้งของผู้เขียน เพื่อดูว่าหลักฐานที่แสดงมานั้นสนับสนุนกันหรือไม่

๓.๑ หลักฐานที่รวบรวมมามีความแม่นยำ และเชื่อถือได้หรือไม่

๓.๒ ได้เลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมหรือไม่

๓.๓ ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องหรือไม่

๓.๔ ถ้าสรุปกล่าวถึงความสัมพันธ์กันอย่างมีเหตุผล ผู้เขียนได้แสดงถึงสาเหตุ

และผลที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมชัดเจนหรือไม่

๔. พิจารณาผลสรุปอื่นถ้าผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึงโดยดูจากหลักฐานที่แสดงไว้

๕. พิจารณาผลสรุปว่าสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุง การศึกษาหรือเป็นประโยชน์

อื่นหรือไม่

ในการพิจารณาวิเคราะห์ข้อบกพร่องที่สำคัญของผลงานวิจัยนั้น ให้พิจารณาตัดสินดังนี้คือ

๑. มีผู้ยอมรับพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยนั้นโดยไม่ต้องกลับไปทบทวนใหม่

๒. ให้ไปทบทวนงานวิจัยนั้นอีกครั้งจึงจะรับพิมพ์เผยแพร่

๓. ปฏิเสธที่จะพิมพ์งานวิจัยนั้น

สรุปผลการพิจารณารายงานการวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารต่างๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ มีดังนี้

๑. จากรายงานการวิจัยทั้งหมด ๑๒๕ เรื่อง ได้รับการยอมรับเพื่อตีพิมพ์ ร้อยละ ๑๔

ให้กลับไปทบทวนใหม่ร้อยละ ๔๑ และปฏิเสธไม่รับพิมพ์ร้อยละ ๔๕

๒. เมื่อใช้เกณฑ์การพิจารณาตามรายการทั้ง ๒๕ ข้อ โดยใช้การวัดเป็น ๕ ระดับ

ดังกล่าว พบว่าลักษณะในแต่ละข้อจะได้ค่าเฉลี่ยของการได้คะแนนเป็น ๓ จุดขึ้นไปเป็นส่วนมาก

และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็น ๒.๔๐ ซึ่งได้แก่ลักษณะของความชัดเจนของข้อศกกลงเบื้องต้น (ข้อ ๔)

ค่าเฉลี่ยนี้เป็นของรายงานการวิจัย ๘๑ เรื่องที่ตีพิมพ์ในวารสารการศึกษา ส่วนค่าเฉลี่ยสูงสุด

นั้นเป็น ๔.๑๘ซึ่งได้แก่การรายงานแสดงถึงความ เป็นกลางไม่ลำเอียงหรือขาดทัศนคติทางวิทยาศาสตร์

(ข้อ ๒๕, ค่าเฉลี่ยนี้เป็นรายงานการวิจัย ๔๔ เรื่องที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาชีพ

๓. การที่ผู้ตัดสินพิจารณารายงานการวิจัยที่บรรณาธิการให้กลับไปทบทวนก่อนตีพิมพ์

และรายงานการวิจัยที่ถูกปฏิเสธในการตีพิมพ์ เป็นรายงานการวิจัยจำนวน ๑๒๕ เรื่อง ซึ่งมี

ลักษณะต่างๆ ดังนี้คือ

๓.๑ งานวิจัยที่เสนอผลการวิจัยไม่ชัดเจน ๓๓ เรื่อง

๓.๒ งานวิจัยที่ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลผิด ๓๒ เรื่อง

๓.๓ งานวิจัยที่ใช้แบบวิธีดำเนินการวิจัยไม่เหมาะสม ๓๑ เรื่อง

๓.๔ งานวิจัยนั้นไม่แสดงถึงความมั่นคงหรือความเชื่อถือได้ของหลักฐาน ๒๙ เรื่อง

๓.๕ งานวิจัยซึ่งมีผลสรุปไม่ได้รับการสนับสนุนจากหลักฐาน ๒๙ เรื่อง

ในปี ๑๙๖๘ เฮยแดม^๑ (Suydam) ได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินรายงานการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง เครื่องมือที่สร้างขึ้นนี้ ได้สร้างตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยแบ่งการให้คะแนนเป็น ๑, ๒, ๓, ๔ และ ๕ ซึ่งมีความหมายตามลำดับ ถึงความสามารถในการตอบคำถามในแบบประเมินได้ ดังนี้

๑. หมายถึง ดีเลิศ (Excellent)	ตอบได้อย่างครบถ้วน
๒. หมายถึง ดีมาก (Very good)	ตอบได้เป็นส่วนใหญ่
๓. หมายถึง ดี (Good)	ตอบได้ปานกลาง
๔. หมายถึง พอใช้ (Fair)	ตอบได้บ้าง
๕. หมายถึง ใช้ไม่ได้ (Poor)	ตอบได้น้อย หรือไม่ได้เลย

แบบประเมินนี้ แบ่งการประเมินออกเป็น ๔ ด้าน ซึ่งอยู่ในรูปของคำถามดังนี้

๑. ปัญหามีความสำคัญในเชิงทฤษฎี หรือเชิงปฏิบัติ อย่างไร
๒. การกำหนดปัญหามีความชัดเจนเพียงใด
๓. แบบวิจัยสามารถตอบปัญหาของการการวิจัยได้ดีเพียงใด
๔. การควบคุมตัวแปรมีความเหมาะสมเพียงใด
๕. การสรุปหรือการเลือกตัวอย่างมีความเหมาะสมพอดีคือแบบวิจัยและจุดมุ่งหมายของการวิจัย

เพียงใด

๖. เครื่องมือวัดหรือเทคนิคในการสังเกตมีความเที่ยงและความตรงเพียงใด

¹ Marilyn N. Suydam, "An Instrument for Evaluating Experimental Educational Research Reports," The Journal of Educational Research 61 (January 1968) : 200-203.

๗. การวิเคราะห์ข้อมูลมีความถูกต้อง เพียงใด
๘. การแปลความหมายและการสรุปจากข้อมูล มีความเหมาะสม เพียงใด
๙. การเสนอรายงานการวิจัยมีความเหมาะสม เพียงใด
- แบบประเมินนี้ นำไปทดลองใช้ประเมินรายงานการวิจัยรวม ๒ ครั้ง คือ
๑. การทดลองใช้ครั้งที่ ๑

ผู้ประเมิน ได้แก่ คณาจารย์ ๓ ท่าน ซึ่งมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก
สาขาประถมศึกษา

สิ่งที่ถูกประเมิน ได้แก่ รายงานการวิจัยซึ่งดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย
เชิงทดลอง และพิมพ์ลงในหนังสือเดอะอริทเมติก ทีชเชอร์ (The Arithmetic Teacher)
ในปี ค.ศ. ๑๙๔๔ ถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๕ โดยได้ทำการสุ่มมาจำนวน ๑๐ ฉบับ

๒. การทดลองใช้ครั้งที่ ๒

ผู้ประเมิน ได้แก่ ตัวแทนของคณะผู้ประเมินการวิจัยทางการศึกษา ๑๒ ท่าน โดย
แบ่งเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านประถมศึกษา ๓ ท่าน ด้านจิตวิทยาการศึกษา ๓ ท่าน
เป็นศาสตราจารย์ในสาขาประถมศึกษา ๓ ท่าน และอีก ๓ ท่านเป็นศาสตราจารย์ในสาขาจิตวิทยา-
การศึกษา

สิ่งที่ถูกประเมิน ได้แก่ รายงานการวิจัยซึ่งดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย
เชิงทดลองและพิมพ์ลงในหนังสือวารสารต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ ถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๕
ซึ่งทำการสุ่มมาจำนวน ๑๐ ฉบับ โดยพิจารณาแยกตามแหล่งที่มาของวารสาร สถานภาพของผู้เขียน
และปีที่พิมพ์ออกเผยแพร่

การทดลองใช้แบบประเมินทั้ง ๒ ครั้งนี้ ผู้ประเมินแต่ละท่านต่างประเมินรายงานการวิจัย
ทั้ง ๑๐ ฉบับอย่างอิสระ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อคำนวณหาความเที่ยง
ของการประเมินค่าในระหว่างผู้ใช้แบบแปรปรวน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการทดลองใช้แบบประเมินครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ ได้ค่าเฉลี่ย
ความเที่ยงที่เกิดจากผู้ประเมินทั้งหมด เป็น .๙๑ และ .๙๔ ตามลำดับ และได้ค่าความเที่ยงของการ
ประเมินจากผู้ประเมิน ๑ ท่าน เท่ากับ .๗๗ และ .๘๗ ตามลำดับ

ในปี ๑๙๗๐ คอห์ และเซย์แดม^๑ (Kohr and Suydam) ได้สร้างเครื่องมือสำหรับประเมินการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งแบ่งการให้คะแนนเป็น ๑,๒,๓,๔ และ ๕ โดยมีความหมายในการให้คะแนน เช่นเดียวกับแบบประเมินงานวิจัยเชิงทดลองดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แบบประเมินนี้ประกอบด้วยคำถามในการประเมิน ๙ ข้อ ดังนี้

๑. ปัญหาที่มีความสำคัญในเชิง ทฤษฎีหรือเชิง ปฏิบัติอย่างไร
๒. การกำหนดปัญหาที่มีความชัดเจน เพียงใด
๓. การกำหนดประชากรกระทำได้อย่างเหมาะสมและมีความ เกี่ยวข้องมากน้อย เพียงใด
๔. วิธีการสุ่มตัวอย่างมีความ เหมาะสม เพียงใด
๕. วิธีการควบคุมแหล่งความคลาดเคลื่อนมีความเหมาะสม เพียงใด
๖. เครื่องมือวัดมีความเหมาะสมอย่างไร
๗. การใช้สถิติ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลมีความ เหมาะสม เพียงใด
๘. การสรุปผลจากข้อมูลมีความสม เหตุสมผลเพียงใด
๙. การเสนอรายงานการวิจัยมีความเหมาะสม เพียงใด

แบบประเมินนี้นำไปทดลองใช้ประเมินรายงานการวิจัยเชิงสำรวจด้านคณิตศาสตร์ ในระดับประถมศึกษา ที่พิมพ์เผยแพร่ในปี ค.ศ. ๑๙๐๐ ถึง ค.ศ. ๑๙๖๕ ซึ่งทำการสุ่มมาจำนวน ๑๐ ฉบับ โดยพิจารณาแยกตามวารสารและปีที่พิมพ์เผยแพร่ ส่วนคณะผู้ประเมิน ประกอบด้วยผู้ประเมิน ๙ ท่าน ซึ่งแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

๑. กลุ่มที่ ๑ เป็นสมาชิกของศูนย์ประสานงานการวิจัยกับโรงเรียน (Center for Cooperative Research with Schools) ซึ่งมีประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือการประเมินงานวิจัย และมีความรู้ด้านคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาจำนวน ๓ ท่าน

¹Richard L. Kohr and Marilyn N. Suydam, "An Instrument for Evaluating Survey Research, The Journal of Educational Research.

๒. กลุ่มที่ ๒ เป็นสมาชิกของภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา ซึ่งไม่มีความรู้ใน เนื้อหาจิตต-
ศาสตร์ และไม่เคยมีประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือประเมินการวิจัยมาก่อนเลยจำนวน ๓ ท่าน

๓. กลุ่มที่ ๓ เป็นสมาชิกของภาควิชาประถมศึกษา ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาเป็นอย่างดี
รวมทั้งเคยใช้เครื่องมือการประเมินแบบอื่น ๆ มาแล้วจำนวน ๓ ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความเที่ยงในการประเมินค่า
ในระหว่างผู้ใช้แบบประเมินนี้

ผลจากการศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยความเที่ยงที่เกิดจากผู้ประเมินทั้งหมดมีค่าระหว่าง .๘๐
ถึง .๘๕ และค่าความเที่ยงที่เกิดจากผู้ประเมิน ๑ ท่าน มีค่าระหว่าง .๓๔ ถึง .๘๖ นอกจากนี้แล้ว
แบบประเมินนี้ยังสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและการปรับปรุงในด้านการทำวิจัยอีกด้วย

สำหรับประเทศไทย งานสร้างแบบประเมินงานวิจัยยังไม่มีการศึกษาค้นคว้ากันอย่างจริงจัง
เป็นแต่เพียงเสนอแนวความคิดในการประเมินเท่านั้น แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับการประเมินวิทยานิพนธ์นั้น
ทางภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดทำแบบประเมินวิทยานิพนธ์
ครุศาสตร์มหาบัณฑิตขึ้น เพื่อช่วยในการประเมินวิทยานิพนธ์ของภาควิชาให้มีความถูกต้อง เป็นปรนัย
และยุติธรรม แบบประเมินนี้ได้ผ่านการประชุมของภาควิชาวิจัยการศึกษา และขณะนี้อยู่ระหว่างการ
ทดลองใช้ แบบประเมินประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

ภาควิชาวิจัยการศึกษา
แบบประเมินวิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต

ชื่อ.....สาขาวิชา.....
ชื่อหัวเรื่อง.....

ด้านที่	มิติที่ประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนได้
๑.	การเขียนบทนำ	๑๐	
	๑.๑ วิธีเสนอให้เห็นลักษณะและความสำคัญของ ปัญหา		
	๑.๒ การเข้าถึงข้อเท็จจริงที่เป็นพื้นฐานของการวิจัย		
	๑.๓ การพัฒนาสมมุติฐาน (ถ้ามี)		
๒.	งานเขียนที่เกี่ยวข้อง	๑๐	
	๒.๑ ความเกี่ยวข้องและครอบคลุมของงานเขียนที่เกี่ยวข้อง		
	๒.๒ ความสามารถในการสังเคราะห์งานเขียนที่เกี่ยวข้อง		
	๒.๓ ความสามารถในการใช้ประโยชน์จากงานเขียนที่เกี่ยวข้อง		
๓.	วิธีดำเนินการวิจัย	๑๕	
	๓.๑ ความเหมาะสมของวิธีการที่ใช้ต่อปัญหา		
	๓.๒ ความเหมาะสมในการควบคุมตัวแปร		
	๓.๓ ความเหมาะสมของเครื่องมือ เทคนิค และจากวิธี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล		
๔.	วิธีวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๕	
	๔.๑ ความเหมาะสมในการแบ่งข้อมูลตามจุดมุ่งหมาย ของการวิจัย		
	๔.๒ ความเหมาะสมในการใช้สถิติวิเคราะห์		
	๔.๓ ความเหมาะสมของวิธีการนำเสนอผลการวิจัย		

ด้านที่	มิติที่ประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนได้
๕.	การอธิบายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๑๕	
	๕.๑ ความสมบูรณ์ในการแปลความผลการวิจัย		
	๕.๒ ความเหมาะสมในการเลือกประเด็นอภิปราย		
	๕.๓ การใช้หลักฐานและเหตุผลประกอบการอภิปราย		
	๕.๔ ความกระชับในการอภิปราย		
	๕.๕ ความเหมาะสมในการเสนอแนะ		
๖.	ความถูกต้องในการเขียนและการพิมพ์	๕	
	๖.๑ การใช้ภาษา วรรคตอน ย่อหน้า ตัวสะกด การันต์		
	๖.๒ การพิมพ์ตามหลักเกณฑ์		
๗.	การสอบปากเปล่า	๒๐	
	๗.๑ ความกระชับในการอธิบายปัญหา วิธีวิจัย และสรุปผลการวิจัย		
	๗.๒ ความสามารถในการให้เหตุผลและตอบคำถาม		
	๗.๓ ความสามารถในการโยงความรู้ที่ได้รับกับความรู้อื่น		
	๗.๔ ความคล่องแคล่ว และความมั่นใจในการตอบคำถาม		
๘.	ความใหม่ ความน่าสนใจของปัญหา และคุณภาพของ วิทยานิพนธ์โดยส่วนรวม	๑๐	
	รวม	๑๐๐	

สำหรับ เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพวิทยานิพนธ์ ใช้หลักเกณฑ์ดังนี้ คือ

ดีมาก	(๘๕ % ขึ้นไป)
ดี	(๗๕ % - ๘๕ %)
ผ่าน	(๖๐ % - ๗๕ %)
ไม่ผ่าน	(ต่ำกว่า ๖๐%)

ซึ่งจะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะ เป็นแนวความคิดในการประเมินงานวิจัย หรือ วิทยานิพนธ์ก็ดี หรือจะเป็นแบบประเมินงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษามาแล้วก็ได้ แบบประเมิน เหล่านั้นจะแบ่งการประเมิน ออกเป็นด้านต่าง ๆ ซึ่งจะรวบรวมมาจากวิธีการต่าง ๆ ในการดำเนินการศึกษาริชัยและจะพิจารณา ถึงวิธีการเขียนรายงานการวิจัยประกอบเข้าด้วยกัน และจากด้านต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น ก็จะนำมาสร้าง ข้อกระทงเพื่อใช้ในการประเมินอีกครั้งหนึ่ง การสร้างและพัฒนาแบบประเมิน เหล่านี้ มักใช้ความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ ส่วนการหาคุณภาพของแบบประเมินนั้นทำได้โดยการนำแบบประเมินไปทดลอง ประเมิน งานวิจัยต่าง ๆ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยงในการประเมินค่าของผู้ใช้แบบประเมินนั้น

อย่างไรก็ตาม แบบประเมินงานวิจัยและแบบประเมินวิทยานิพนธ์ดังกล่าว เหล่านั้น เป็นแบบ ประเมินที่ใช้ประเมินคุณภาพได้บาง เรื่องที่ผู้สร้างคาดว่ามีควมสำคัญ แต่ไม่สามารถประเมินการเสนอ รายงานได้ครบทุก ๆ ด้านตามที่มิในวิทยานิพนธ์ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะได้มีแบบประเมิน วิทยานิพนธ์ที่สามารถใช้ในการประเมินวิทยานิพนธ์ได้โดยละเอียดและครบทุกด้าน โดยใช้วิธีการศึกษา ในลักษณะเดียวกันนี้ และในการสร้างเครื่องมือก็จะยึดรูปแบบที่สถาบันได้กำหนดไว้ โดยคาดว่า นอกจาก จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการประเมินคุณภาพวิทยานิพนธ์แล้ว ยังจะเป็นประโยชน์ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนิสิตที่จะทำวิทยานิพนธ์อีกด้วย